

ÇOK DALA/DİSİPLİNE DAYALI PROGRAMLARDA
PDÖ İÇİN SENARYOLARIN HAZIRLANMASINDA
ALANLARIN İLİŞKİLENDİRİLMESİ VE
BÜTÜNLEŞTİRİLMESİ

HAKKI KİŞİ

Dokuz Eylül Üniversitesi I. Aktif Eğitim Kurultayı,
29-30 Mayıs 2004, İzmir

1. GİRİŞ

- Çok dallı programlarda, probleme dayalı aktif öğretimin merkezinde yer alan ve özünü oluşturan senaryoların hazırlanmasında bu dalların iyi ilişkilendirilmesi, bütünleştirilmesi, ve dozunun iyi ayarlanması gerekmektedir.
- Özellikle, senaryonun derinlik düzeyinin ve içerik zenginliğinin iyi ayarlanması gerekmektedir. Yıl/dönemlere göre düzeyin iyi ayarlanması; dil, ifade tarzı, bilgi yoğunluğu, metnin uzunluğu veya karmaşıklığı açısından önemlidir. *Düzeyler: Başlangıç, Orta, İleri* şeklinde belirlenebilir.

2. AMAÇ

- Bu çalışmanın amacı; işletme yönetimi, ekonomi, hukuk, istatistik, lojistik, deniz ticareti ve ulaştırma gibi sosyal ve uygulamalı alanların yer aldığı, bilimsel, toplumsal ve etik boyutların irdelendiği senaryoların hazırlanmasında, verilen çok sayıdaki öğrenme hedefleri çerçevesinde çok farklı alanların ne şekilde ilişkilendirilerek olayların sıralamasının yapılabileceğini, hedeflenen konuların senaryo içinde nasıl yer alabileceğini, nasıl bütünleştirilebileceğini ve sayılarının optimizasyonunu bir örnekle ortaya koymaktır.

3. YÖNTEM

- Çalışma, iki yıllık bir dönemde iki ve üç kişilik 4 farklı senaryo yazım ekibinin çalışmalarında yer alma, yedi-sekizer kişilik 7 farklı PDÖ grubuyla yürütülen toplam 24 senaryonun 72 oturumundaki moderatörlük sırasında yapılan gözlemlere ve alınan çok sayıdaki geri bildirim değerlendirilmesine dayandırılmıştır.

4. DENİZ İŞLETMECİLİĞİ VE YÖNETİMİ ALANINDA BİLGİNİN BÜTÜNSELLİĞİ

ETİK

POLİTİKA-ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER

ENDÜSTRİ MÜH.-BİLGİ İŞLEM-PSİKOLOJİ

ÜRETİM-PAZARLAMA-FİNANSMAN-
İ.K.YÖNETİMİ

EKONOMİ - İŞLETME - HUKUK
DENİZCİLİK

MATEMATİK-İSTATİSTİK-FİZİK-KİMYA

METEOROLOJİ-COĞRAFYA-DİL BİLGİSİ

TARİH

5. SORUNLAR

- Senaryonun yazım aşamasında; komisyon üyelerinin kişilik, (baskınlık/ pasifizm),
- olaylara yaklaşım,
- tarz, anlayış,
- birlikte çalışma için zaman ayırabilme, işbirliği konusunda isteksizlik,
- ilgili temel bilimlerde yeterlik ve bilgi düzeyi,
- ortak terminoloji - konularında sorunlar çıkabileceği gibi bunlarla bağlantılı veya bağlantısız olarak, yazım sonrasında da;

SORUNLAR (devam)

- aynı döneme ait farklı modüllerin senaryolarında tekrarlanan benzer öğrenme hedefleri - dönem senaryo yazım komisyonlarının birbirleriyle iletişim eksikliği,
- senaryo metninin gereğinden uzun olması, kurgunun karmaşıklığı,
- metnin dilinin ağıdalı oluşu, düzeyin ve derinliğin o döneme uygun olmayışı,
- dikkati dağıtacak kadar çok ayrıntı,
- gereğinden fazla öğrenme hedefi çıkabilmesi,
- sunum programında yaşanan aksaklıklar – öğrenme hedefinin önceden bir sunumda verilmiş olması gibi sorunlarla karşılaşılabilir.

6. MESLEKSEL BECERİ ALANLARI

- Probleme Dayalı Öğrenim sisteminin önemle üzerinde durduğu kazanımlardan biri mesleksel beceridir. Mesleksel beceri ile kastedilenler: Sorun çözme, birlikte çalışma, iyi dinleme ve özetleme, kaynakların etkin kullanımı, bağımsız çalışabilme, programa uygun çalışabilme, yeni fikirler ortaya koyma ve meslektaşlarına yardım etmeye hazır olma gibi yeteneklerdir.

7. SENARYO KURGULAMANIN İLKELERİ

- Dolmans ve diğeri(1997), PDÖ için senaryo tasarımında 7 ilke ortaya koymuşlardır. Bunlar sırasıyla;
- 1- Öğrencinin *mevcut* bilgi birikimine uygun içerik,
- 2- Öğrenciyi harekete geçirecek *birkaç* ipucu – çok sayıda ve ilgisiz ipuçları öğrencinin kafasını karıştıracaktır.
- 3- Hedef *meslekle* ilgili içerik,
- 4- İlgili temel bilimlere ilişkin *kavramlar* ile bilginin bütünleştirilmesi,
- 5- *Kendi kendine* öğrenmeyi teşvik edecek, araştırmaya yöneltecek sorular,
- 6- Olası çözüm önerileri ve bunların *alternatiflerinin* ortaya konulması için destek,
- 7- Eğitimcilerin *hedeflerinin* en az birkaçının karşılanmasıdır.

7.1. KURGU VE SORUN

- Öte yandan, kurgu kaotik ortamlardaki yönetim stratejilerini daha iyi kavramaya yönelik davranış biçimlerine götürecektir şekilde tasarlanmalıdır.
- Senaryoda ortaya konulan sorun; gerçek, güncel, ilginç, aynı zamanda mesleki amaca, yasalara ve etik kurallara uygun olmalıdır. Kurgu müfredat kapsamındaki alanlara dayandırılmalıdır ve sosyal sorumluluk, mesleki değerler ve etik gibi insani ve toplumsal boyutları içermelidir.

7.2. SENARYO SORULARI

- Sorulacak sorular da sadece belleğe değil, öğrencinin tüm benliğine yönelik olmalıdır (Rotgans, Nyst 2003). Böylece, öğrenci sorgulama, araştırma, ve çözüm için kaynakları bağımsız biçimde incelemek suretiyle yeni fikirler ortaya koyma, dayanışma ve işbirliği içinde kazandıkları bilgi ve anlayışı kullanma sürecine girecektir.

SONUÇ

- Denizcilik alanında senaryo yazımı hayal gücü ve yaratıcılık gerektirse de, mantıksal olarak risk analizine dayanır ve senaryonun kurgusu gereksinilen donanımı da belirler.
- Senaryonun gerçekçilik, uygunluk, ve tutarlılık açılarından sektörün deneyimli uygulamacıları tarafından gözden geçirilmesi yararlı olacaktır. Bilimsel, mesleksel usul ve teknik açılarından yapılacak olan bu işlem gözden kaçmış bazı noktaların da giderilmesini sağlayacaktır.

SONUÇ (devam)

- Bilginin bütünselliği esastır ve senaryonun *kurgulanmasında* öğrencinin merakını uyandıracak, sorgulamak suretiyle kendi kendine öğrenmesini *tetikleyecek* ve öğrenme sorumluluğunu ona hissettirecek doğal bir anlatım ve olaylar dizisinin ortaya konulmasına dikkat edilmelidir.

SONUÇ (devam)

- Öğrenmek değişimdir. Bu bağlamda, en etkin yöntemlerden biri olarak PDÖ in çekirdeğini oluşturan senaryoların kurgulanması ön plana çıkmaktadır. Özellikle, çok dallı alanlarda bu dalların kurgu içinde yer alışı, ilişkilendirilmeleri ve düzeylerinin ayarlanması önemli bir noktadır. Benzer konular farklı yıllarda tekrar ele alınmak istenebileceğinden senaryonun derinlik düzeyinin ve içerik zenginliğinin iyi ayarlanması gerekmektedir. Asıl olan, bir anda çok şeyi öğretmek değil, bir şeyi iyi öğretmek ve onunla ilgili diğer bilgilerin de kalıcı olmasını sağlamaktır.